

Metsähallitus Luontopalvelut
kirjaamo@metsa.fi

Viite

Metsähallitus Luontopalvelut, poikkeaminen rahoitetun eliölajin rauhoituksesta, lupa raakun rauhoitussäännöksistä poikkeamiseksi Lapin maakunnassa

Asia

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen lupahakemus jokihelmisimpukan rauhoitussäännöksistä poikkeamiseen

Hakija

Metsähallitus, Luontopalvelut/ [REDACTED]

Hakemus

Metsähallituksen luontopalvelut on käynnistänyt Raakkuohjelman, jonka tarkoituksena on parantaa erittäin uhanalaisen jokihelmisimpukan eli raakun elinolosuhteita ja elinmahdollisuuksia Suomessa (<https://www.metsa.fi/projekti/raakkuohjelma-2030/>). Ohjelman puitteissa lisäämme raakkujen inventointia ja kehitämme menetelmiä (esim. eDNA) sekä henkilöstön osaamista. Työtä toteutetaan ostopalvelujen lisäksi sekä vakinaisen että määräaikaisen henkilöstön voimin. Aluehallinnon uudistuksen toimeenpanoa ennakoiden haemme lupaa Lapin ELY-keskukselta tulevan Lapin elinvoimakeskuksen toimialueelle seuraavasti.

Luontopalvelut hakee lupaa raakkujen nostamiseen joen pohjasta sekä käsittelyyn lajin määrittystä, esiintymien inventointia ja populaation tilan arviointia varten Lapin maakunnassa seuraaville henkilöille ajalle 1.1.2026-31.12.2030:

- [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

• [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Lisäksi mahdolliset määräaikaisten työntekijät, joiden nimet ilmoitetaan elinvoimakeskukseen ennen maastotöiden alkamista kunakin vuonna.

Määrittäminen ja käsittely (esim. mittaaminen otannalla poimituista raakuista) tehdään mahdollisimman nopeasti yksilöiden hyvinvointi huomioiden (esim. varjostus ja veden vaihtaminen käsittelyastioissa lämpötilan ja happipitoisuuden turvaamiseksi). Käsittelyn jälkeen yksilöt palautetaan samalle alueelle mistä ne on kerätty.

LAPIN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Lapin elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus myöntää pyydetyn luvan seuraavin ehdoin:

1. Tätä lupaa saavat käyttää vain tämän luvan **HAKEMUS** kohdassa (edellä) mainitut henkilöt hakemuksessa esitetyllä tavalla. Mahdolliset lisähenkilöt tulee ilmoittaa Lapin ELY-keskukseen (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirastoon) välittömästi, kun henkilöt ovat tiedossa. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
2. Simpukoita etsittäessä ja nostettaessa tarkasteltavaksi, on toimittava niin, ettei toiminta-alueelle jääville simpukoille, vesistöjen vedenlaadulle tai selvitysalueiden pohjalle aiheudu minkäänlaista vahinkoa toiminnasta.
3. Simpukoiden lajimääritys ja populaation tilan arvioimiseksi tehtävät mittaukset on suoritettava mahdollisimman nopeasti ja niin, ettei simpukoille synny minkäänlaista vahinkoa.
4. Lajimääritysten ja mittausten jälkeen simpukat tulee palauttaa välittömästi niin lähelle niiden poimimispaikkaa kuin mahdollista.
5. Luvan käytöstä on toimitettava selvitys vuosittain Lapin elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle 31.12. mennessä. Raportti voi olla esimerkiksi excel- taulukko LajiGIS -järjestelmästä tai laji.fi -järjestelmästä, josta käy ilmi tehdyt havainnot, niiden runsaus ja sijainti. Selvitys lähetetään diaarinumeron kera Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon.

Tämä lupa on voimassa Lapin maakunnan alueella lainvoimaiseksi tulon jälkeen 31.12.2030 asti.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 69 §, 70 §, 83 §
Valtioneuvoston asetus luonnonsuojelusta (1066/2023) 6 §, 7 §, 8 §, Liitteet 1 ja 6
Valtion maksuperustelaki (150/1992) 6 §, 8 §
Valtioneuvoston asetus 1215/2023
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Perustelut Jokihelmisimpukka on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n ja luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) 6 §:n ja liitteen 1 mukaisesti rauhoitettu eläinlaji sekä luonnonsuojelulain 75 §:n ja luonnonsuojeluasetuksen 7 § ja 8 §:n ja asetuksen liitteen 6 tarkoittama uhanalainen ja erityisesti suojeltava laji. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden pyydystäminen, siirtäminen toiseen paikkaan ja häiritseminen, erityisesti niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla on kielletty. Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää luvan poiketa 70 §:ssä säädetyistä rauhoitussäännöksistä, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle. Luonnonsuojelulain 3 §:n 4. kohdan määritelmän mukaan eliölajin suotuisalla suojelutasolla tarkoitetaan sitä, että laji pystyy pitkällä aikavälillä säilymään elinvoimaisena luontaisissa elinympäristöissään.

Toimittaessa tämän luvan mukaisesti jokihelmisimpukat eivät kuole eivätkä vahingoitu. Simpukoiden nostaminen ja mittaaminen ei vaikuta lajin suotuisaan suojelutasoon, koska yhtään yksilöä ei poisteta populaatiosta eikä eläimiä saa mitenkään vahingoittaa tunnistamisen tai mittaamistoimenpiteen aikana. Lapissa on runsaasti jokia ja puroja, joita ei ole vielä kartoitettu jokihelmisimpukan osalta. Kartoitustietoa tarvitaan tietotason lisäämiseksi sekä esimerkiksi kunnostustoimien suunnittelua varten.

On äärimmäisen tärkeää, että kunnostuskohteilla voidaan tehdä jokihelmisimpukkakartoitukset ja sen perusteella räätälöidä kunnostustoimenpiteet lajin kannalta parhaalla mahdollisella tavalla. Kunnostustoimilla parannetaan virtavesien tilaa ja jokihelmisimpukan elinolosuhteita. Mahdollisiin kunnostustoimien edestä tapahtuviin siirtoihin tulee hakea erikseen poikkeuslupaa. Lupa ei oikeuta jokihelmisimpukkayksilöiden tappamiseen.

Ympäristöministeriön 22.1.2021 julkaiseman ”Jokihelmisimpukan eli raakun suojelun strategia ja toimenpidesuunnitelma 2020–2030” mukaan Lapin maakunnan alueella on 14 jokea, joiden simpukkapopulaatioiden tila tulisi selvittää kolmen vuoden sisällä ja 22 jokea, joiden simpukkapopulaatioiden tila tulisi selvittää kuuden vuoden sisällä (<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-361-197-9>). Yhteensä Lapin maakunnan alueella on noin 100 raakkujokea tai -puroa. Tämä lupa mahdollistaa

jokihelmisimpukkakartoitukset sekä hoitotoimien ja kunnostustoimenpiteiden suunnittelun virtavesien ja raakun elinympäristöjen tilan parantamiseksi.

MUUTA HUOMIOITAVAA

Valtion aluehallinto uudistuu 1.1.2026

Vuoden 2026 alussa perustetaan kymmenen uutta elinvoimakeskusta nykyisten 15 ELY-keskuksen pohjalta. Elinvoimakeskukset hoitavat mm. elinkeinoihin, maaseutuun, liikenteeseen, ympäristöön ja luonnonvaroihin liittyviä kehittämis- ja edistämistehtäviä. Samalla perustetaan valtakunnallinen Lupa- ja valvontavirasto, johon siirtyvät ELY-keskusten ympäristön lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävät. Poikkeuslupamenettelyt mukaan lukien lajiluvat siirtyvät lupa- ja valvontavirastoon.

Lisätietoa uudistuksesta: <https://www.ely-keskus.fi/valtion-aluehallinnon-uudistus>

PÄÄTÖKSEN VOIMAANTULO

Lainvoimaseksi tulon jälkeen.

LISÄTIETOJA PÄÄTÖKSESTÄ

Ylitarkastaja Merja Lipponen

puh. 0295 037 427

merja.lipponen@ely-keskus.fi

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

HYVÄKSYMINE

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Asian on esitellyt ylitarkastaja Merja Lipponen ja ratkaissut yksikönpäällikkö Jari Pasanen. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

LIITTEET

Valitusosoitus

PÄÄTÖS

Päätös hakijalle (sähköpostilla)

TIEDOKSIANTO

Suomen luonnonsuojeluliitto, Lapin piiri ry (sähköpostilla)

Lapin kunnat (sähköpostilla)

TIEDOKSI

Ympäristöministeriö (sähköpostilla)

Suomen ympäristökeskus (sähköpostilla)

MAKSU

Luonnonsuojelua edistävään tutkimus- ja opetustarkoitukseen myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia (Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025).

Aloita tästä, tyyli leipäteksti. Poista pohjasta tarpeettomat vakiotekstit.>

LIITTEET

JAKELU

TIEDOKSI

Tämä asiakirja LAPELY/4725/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/4725/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Pasanen Jari 24.11.2025 11:41

Esittelijä Lipponen Merja 24.11.2025 10:35